

Jaciment paleontològic del Canyet

Castellbisbal

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Terme de Castellbisbal. Turó del Canyet. (08755 Castellbisbal)
Emplaçament Des del barri de Santa Rita. Són els camps situats a ponent del barri

Coordenades:

Latitud: 41.45281
Longitud: 1.99508
UTM Est (X): 416065
UTM Nord (Y): 4589513

Classificació

Número de fitxa 08054-85
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Jaciment paleontològic
Estil / època: Cenozoic Neògen
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Geòtop 335
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08053A00700056
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dg., 03/07/2011 - 02:00

Descripció

Datat al voltant dels 18 milions d'anys. En aquests moments el paisatge de Castellbisbal devia recordar bastant a la zona dels grans llacs africans. La zona on actualment es troba la part de Costablanca era una zona deprimida topogràficament, amb turons al fons creuats per torrents de cursos efímers: ocasionalment, aquests torrents coincidint amb l'estació de les pluges, devien transportar importants cabals d'aigua que devien arrossegat tot el que trobaven al seu pas: l'aigua s'acumulava a la zona baixes donant lloc a llacs i zones entollades. La fauna fòssil estava formada per animals emparentats o relacionats amb els actuals elefants, cavalls, rinoceronts, cérvols, porcs, conills, tortugues de mida petita i de grans dimensions, i carnívors de mida mitjana: linx, gossos, etc. Respecte a la flora, tot indica que aquesta era subtropical i tropical. Moltes de les espècies existents devien estar adaptades a patir llargues sequeres, d'entre 7 i 9 mesos sense precipitacions. La temperatura mitjana devia oscil·lar entre les 20° i 25°C sense una estació freda clara. A les zones més humides com Costablanca les espècies eren més de ribera. A les zones del Canyet i del Fallol trobaríem boscos en galeria, poc atapeïts, que s'adaptaven a la forma dels cursos d'aigua.

GALINDO (2000: 16) Fa 16 milions d'anys el jaciment l'aspecte del jaciment va canviar radicalment arran de l'enfonsament de la fossa del Vallès-Penedès, i per l'augment del nivell del mar. Durant un milió d'anys l'àrea actualment ocupada per Martorell, Rubí, el Papiol i Castellbisbal va passar a estar sota un mar amb forma de badia i de poca profunditat. GALINDO (2000: 37) Al jaciment del Canyet també fou localitzat una part d'un húmer de tortuga que devia tenir unes dimensions i aspecte molt semblant a les de les actuals Galàpagos. Probablement correspon al gènere *Cheirogaster*, les quals degut a les seves enormes dimensions devien practicar la hibernació. Això ens indicaria unes condicions climàtiques càlides, de tipus subtropical. Altra de les espècies que s'han localitzat al Canyet ha estat la de dos animals de grans dimensions relacionats amb els actuals elefants *Gomphotherium angustidens* i *Deinotherium* sp. GALINDO (2000: 28) El *Gomphotherium angustidens* presentava com a principal característica diferenciadora dels elefants actuals el fet de tenir quatre incisives desenvolupades en forma de defenses, dues en el maxil·lar superior i unes altres dues més curtes a la mandíbula. La seva mida era moderada, de no més de 3 metres, i similar a l'actual elefant asiàtic. El seu crani era allargat. La trompa era curta i devia servir per furgar entre la vegetació. GALINDO (2000: 28) El *Deinotherium* sp també pertany al grup dels proboscidis, on actualment es troben les dues espècies d'elefants. Les seves molars són diferents de la resta, i estan constituïdes per un parell de crestes tallants, la qual cosa fa pensar que duia una dieta de vegetals durs. La diferència amb els elefants actuals són les seves defenses. Tenia dues incisives en la mandíbula recorbades cap avall i cap al darrere. La seva funció és discutida. La seva alçada podia arribar als 4 metres. GALINDO (2000: 29) A més d'aquestes dues espècies, altres restes localitzades corresponen als següents animals: *Ciderorhius* sp (rinoceròtid, rinoceront) *Brachypotherium aurelianense* (rinoceròtid, rinoceront) *Aurelianochoerus aurelianense* (suid, porc) *Gomphotherium angustidens* (poroboscidi, elefant) *Deinotherium* sp (proboscidi, elefant) *Caenotherium miocaenicum* (artiodàctil, sense representant actual) *Ictiocyon dehmi* (carnívor, sense representant actual) *Martes munki* (carnívor, marta) Tortugues

Observacions:

En aquest jaciment es va descriure per primer cop una espècie *Ictiocyon dehmi* (carnívor del grup dels amphicionids). Aquesta espècie ocupava una posició equivalent a l'actual ós bru. Aquest mamífer tenia una estructura corporal que recorda molt als actuals ossos, tot i que la seva dentició correspon a la dels actuals gossos. GALINDO (2000: 27). Entre les restes de petits depredadors hi trobem la dentició de llet del felí *Pseudaelurus*. Ubicació material Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont.

Història

Entre 21 i 18 milions d'anys abans de la nostra Era, el sector on es troba actualment el jaciment de la Costablanca era una zona deprimida topogràficament, amb turons al fons creuats per torrents de cursos

efímers. L'aigua s'acumulava en aquestes zones baixes donant lloc a llacs, on es produïa la sedimentació per decantació de les calcàries. Aquest jaciment paleontològic s'inclou dins del geòtop 335 Successió al·luvial lacustre Miocè inferior de la Costablanca que s'exten des de Turó del Telègraf fins el de Can Flavià. El seu interès rau en l'existència de restes de macrovertebrats i de flora del Miocè inferior continental més antiga del registre del Vallès - Penedès.

Bibliografia

ADELARDO SANZ DE SIRIA CATALÁN (1996) La evolución de las paleofloras en las cuencas cenozoicas catalanas. ACTA GEOLOGICA HISPANICA, v. 29 (1994), no 2-4, p. 169.189 AGUSTÍ J., CABRERA L., MOYÀ-SOLÀ S.(1985). Sinopsis estratigráfica del Neógeno de la fosa del Vallès-Penedès. Paleontologia i Evolució núm. XVIII. Diputació de Barcelona. ALCALA L., MORALES J, SORIA D. El registro fósil neógeno de los carnívoros (Creodonta y Carnivora, Mammalia) de España. Paleontologia i Evolució t.23 (1989-1990). Diputació de Barcelona CRUSAFONT,M., VILLALTA, J.F. Y TRUYOLS,J (1955): El Burdigaliense continental de la cuenca del Vallès-Penedès. Mem. Y Com. Inst. Geol. y Min. Dip. Barcelona, XII. GALINDO J. (2000) Castellbisbal, un viatge a través del tems. L'evolució del paisatge des de fa 21 milions d'anys. Publicacions del Museu de la Pagesia. Castellbisbal. SANZ DE SIRIA, A., (1981): La flora burdigaliense de los alrededores de Martorell (Barcelona). Paleontología i Evolució, 16 : 3-13. Diputació de Barcelona. SANZ DE SIRIA, A., (1985) : Datos para el conocimiento de las floras miocénicas de Cataluña. Paleontologia i Evolució, 19 : 167- 177.Diputació de Barcelona.

